

در سوک حلاج

سروده: آدونیس
اشاره:

ترجمه: محمدهادی مرادی

آدونیس "علی احمد سعید" (- ۱۹۳۰) در روستایی نزدیک "لاذقیه" دیده به جهان گشود. و در سال ۱۹۵۴ به دریافت لیسانس در رشته فلسفه دست یافت. از سال ۱۹۵۶ در بیروت اقامت گزید و به تبعیت آن کشور در آمد و در انتشار مجله معروف «شعر» با یوسف الخال به همکاری پرداخت. سپس ریاست هیأت تحریریه مجله «مواقف» را به عهده گرفت.

اشعار سمبلیک او از ژرفای ویژه‌ای برخوردار است. او در کنار مسائل فلسفی و عرفانی به قضایای اجتماعی و سیاسی می‌پردازد.

آدونیس در همان آغاز حیات ادبی و شعری خود، علاقه وافری به بکارگیری اصطلاحات و شخصیتهای اساطیری در آثار خود نشان داد. او می‌خواست از این رهگذر روح حیات را باردگر در کالبد انسان و فرهنگ عربی بدمد و با همین انگیزه بود که تخلص «آدونیس» را برگزیده^(۱) آدونیس^(۲) یک ناقد برجسته با قریحه ذاتی نیز هست. اما گفتمنی است که نقادیات او همانند

۱ - دکتر مصطفی بدوی - مختارات من الشعر العربی الحدیث - ص ۲۶۰ - ناشر: چاپخانه دانشگاه آکسفورد و دارالتهار للنشر - بیروت - ۱۹۶۹.

۲ - آدونیس (Adonis) طبق آنچه که در اساطیر یونانی آمده، جوانی بوده است با زیبایی خیره کننده که «آفرودیت» سخت به او دل بسته بود. آدونیس به وسیله یک گراز وحشی از پای در آمد. آفرودیت برای بازگرداندن او به خدایان متوسل شد. زئوس (Zeus) با درخواست او به صورت مشروط موافقت کرد. به این ترتیب که آدونیس شش ماه از سال را با او و شش ماه دیگر را با مردگان به سر برد.

(منیرالبلعکی - معجم اعلام المورد - ص ۵۲ -

ناشر: دارالعلم للملایین - بیروت - چاپ اول ۱۹۹۲)

شعرهایش زودیاب نیستند و خواننده برای فهم آن به تأمل و اندیشه نیاز دارد. در هر حال آدوینس - بدون شک - یکی از بزرگترین شاعران و ناقدان نوآور و خلاق روزگار خود است.

در سوک حلاج:

تاریخمان را

خامه زهر آگین سبز تو نگاشته است.

خامه‌ای که شریانهایش را شعله‌های خشم

و ستاره‌های برآمده از آسمان «بغداد» متورّم کرده،

و از رستاخیزی نزدیک در سرزمین مان و از مرگ دوباره مان خبر می‌دهد.

زمان در پیشگاه تو از حرکت باز ایستاده

و آتشفشان چشمانت زبانه کشیده تا آسمان

ای ستاره برآمده از آسمان بغداد

ای سنگین شده از شعر و تولّد!

ای خامه زهر آگین سبز!

ای زبان خشمگین آذرخش «جلیلی»^(۱) در این زمین تهی از مغز

ای شاعر رازها و ریشه‌ها!

رهسپاران آینده‌های دور را

در میان این غرّشهای رعب‌انگیز و مرگ سرد

در این زمین رستاخیز خیز

جز تو و حضور تو فریاد رسی نیست.

۱ - جلیلی منسوب به جلیل: منطقه‌ای است کوهستانی در بخش شمالی فلسطین واقع در شرق رود اردن و بحر الجلیل یا (دریاچه طبریا). این منطقه به دو قسمت تقسیم شده است: جلیل اعلی و جلیل ادنی. ارتفاع جلیل اعلی از سطح دریا، از جلیل ادنی بیشتر است. جلیل در قرن اول پیش از میلاد یکی از ایالت‌های روم بوده و حوادث مهمی در روزگار حضرت مسیح در آن اتفاق افتاده است.

منیرالعلبکی - موسوعة المورد العربية - ج ۱ ص ۳۹۱

ناشر: دارالعلم للملایین - بیروت. چاپ اول: ۱۹۹۰